



Mednarodna regionalna razvojna konferenca in 34. Sedlarjevo srečanje

Inoviranje regionalnih
politik in praks

UM, Ekonomsko-poslovna fakulteta Maribor,
16. in 17. november



DOGOVOR ZA RAZVOJ REGIJ

Uroš Rozman in Karmen Sonjak
RRA Koroška d.o.o.



Organiziranost RR na državni ravni

2000

Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj

2002/03

Agencija RS za regionalni razvoj



Služba vlade RS za strukturno politiko in regionalni razvoj

2004

Javna agencija RS za regionalni razvoj



Služba vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko

2014



Služba vlade RS za razvoj evropsko kohezijsko politiko

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo

Ministrstvo za javno upravo

Lokalna samouprava

Direktorat za regionalni razvoj

2023

Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj



Zakon o spodbujanju skladnega RR - ZSRR

Število ministrov za regionalni razvoj od leta 1999: **17**

- 1999: ZSRR
 - RRA, statistične regije, Agencija za regionalni razvoj (ARR RS), spodbude pomembne za regionalni razvoj, Strategija regionalnega razvoja
- 2005: ZSRR-1
 - Razvojne regije, razvojni svet regije, svet regije, razvojna mreža, Služba vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko (SVLR)
- 2011: ZSRR-2
 - Razvojni svet kohezijske regije, Dogovor za razvoj regij (DRR), Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (SVRK), MGRT
- 2023: ZSRR-?

Obdobje 2000–2006

- Izvajanje RR na državni ravni: ARR, SVLS, SVLR (javni razpis)
- Vir sredstev: do 2004 PHARE, ISPA, SAPARD, od 2004 naprej ESRR, ESS, KS
- Višina sredstev: cca. 200 mio EUR
- Potrjevanje projektov na RR: programski odbor regije
- Primer projektov:
 - priprava dokumentacije za regijske projekte (ceste, kanalizacija, vodovod, odpadki, ...),
 - obrtne cone – v več občinah,
 - pripravljala dela za **regijsko odlagališče odpadkov Koroške**,
 - osrednja naravna in kulturna znamenitost Uršlja gora,
 - **Koroško kulturno poletje**,
 - ustanovitev in delovanje javnega zavoda **Koroško višje in visokošolsko središče**,
 - **Koroška štipendijska shema**.

Obdobje 2007–2013

- Izvajanje RR na državni ravni: SVLR, MGRT (javni razpis)
- Vir sredstev: OP RR – cilj 4: Razvoj regij
- Višina sredstev: 585 mio EUR
- Potrjevanje projektov na RR: IN RRP (Svet regije, Razvojni svet regije)
- Primer projektov:
 - obnova lokalnih cest,
 - dograditev vrtcev,
 - ureditev kolesarskih in pešpoti,
 - kanalizacija in čistilne naprave in vodovodni sistemi,
 - obnova mestnih jeder,
 - podjetniški inkubatorji in poslovne cone,
 - ureditev plovnosti na reki Dravi,
 - Natura 2000.

Obdobje 2014–2020

- Izvajanje RR na državni ravni: MGRT, Direktorat za RR (neposredna potrditev)
- Vir sredstev: OP in RS
- Višina sredstev: 477 mio EUR
- Potrjevanje projektov: DRR (Svet regije, Razvojni svet regije)
- Primer projektov:
 - poslovne cone,
 - Podjetno nad izzive (PONI),
 - podjetniški inkubator,
 - kolesarske povezave med občinami,
 - zanesljivost z zdravstveno ustrezno pitno vodo (10.000 PE),
 - kanalizacija in čistilne naprave (2.000 PE),
 - priprava dokumentacije za navezovalne ceste na 3. razvojno os.

Obdobje 2021–2027

- Izvajanje RR na državni ravni: MKRR (neposredna potrditev)
- Vir sredstev: OP in RS
- Višina sredstev: 458 mio EUR
- Potrjevanje projektov: DRR (Svet regije, Razvojni svet regije)
- Prioritetna področja:
 - PONI in inkubatorji,
 - odvajanje in čiščenje (2.000 PE),
 - pitna voda (10.000 PE),
 - zelena infrastruktura (ha),
 - spodbujanje trajnostne mobilnosti na horizontalni ravni,
 - zagotavljanje povezljivosti kolesarske infrastrukture na državni ravni (ŠMO).

Višina dodeljenih sredstev za mehanizem RR

Finančna perspektiva	2000–2006	2007–2013	2014–2020	2021–2027
Vrednost dodeljenih sredstev (mio EUR)	200*	586	477	458
Vrednost dodeljenih sredstev z upoštevano inflacijo (mio EUR)	374	853	584	458
Delež EU sredstev (%)	50 %	85 %	60 %	40 %

*Opomba: ocenjena vrednost (ni bilo mehanizma RR).

Določitev priorit 2007 - 2013

	Koroška	Podravje
Ekonomska in izobraževalna infrastruktura	29,6 %	1,8 %
Prometna infrastruktura	20 %	20,7 %
Javna infrastruktura v območjih s posebnimi varstvenimi režimi in turističnih območjih	19,2 %	24,2 %
Razvoj urbanih naselij	14,1 %	1,2 %
Okoljska infrastruktura	13,6 %	33,4 %
Socialna infrastruktura	3,5 %	18,7 %

Določitev priorit 2014 - 2020

	Koroška	Podravje
Vlaganja v vodni sektor	41,9 %	42,1 %
Spodbujanje podjetništva	28,5 %	12,3 %
Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti	22,1 %	29,0 %
Izboljšanje regionalne mobilnosti	7,5 %	16,6 %

Določevanje prioritet 2021–2027

Neupoštevanje potreb v RRP. Ugotovitve:

- Za podporo podjetništva najmanj sredstev do sedaj.
- Največ sredstev za čiščenja odpadne vode, kjer država zasleduje cilje do EU. Samo nad 2.000 PE.
- Vodovod prioritarno podprt na primorskem, kljub temu, da so potrebe po regijah ogromne. Podprt samo nad 10.000 PE.
- Zelena infrastruktura tudi za regije, ki so že zelo zelene.
- Kolesarska infrastruktura le za državne povezave in v urbanih delih regije. Velik del regij neupravičen.

Način izbora projektov na regijski ravni

- Predpristopno obdobje:
 1. RRA uskladi regijske projekte.
 2. Programski odbor potrjuje (občine, gospodarstvo, nevladni sektor).
- Razvoj regij / DRR:
 1. delitev sredstev po občinah,
 2. RRA pripravi spisek projektov,
 3. potrditev spiska projektov na Svetu regije (občine),
 4. glasovanje o spisku projektov na Razvojnem svetu regije (občine, gospodarstvo, nevladni sektor).

Primerjava finančnih perspektiv

	2002–2006	2007–2013	2014–2020	2021–2027
Vrednost dodeljenih sredstev	4.	1.	2.	3.
Raznolikost ukrepov	1.	2.	3.	4.
Sledenje ciljem RRP	1.	2.	3.	4.
Regijski projekti	1.	4.	2.	3.
Skupna uvrstitev	1.	2.	3.	4.

*Opomba: 1. – prvo mesto, 4. – zadnje mesto.

DRR – kako naprej?

- Zagotavljanje zadostnih virov (RS) za DRR – cca. 1 mir. EUR na finančno perspektivo in samostojna proračunska postavka za regionalni razvoj.
- Izvajanje ukrepa DRR bi moralo potekati “finančno” v celoti preko MKRR, s tem bi projekti bolj zasledovali regijske interese in ne interese resornih ministrstev.
- Poenostavitev izvajanja DRR in večja fleksibilnost.
- DRR mora bolj upoštevati specifične prioritete RRP in omogočanje izvajanja ukrepov v skladu s potrebami regij.

DRR – kako naprej?

- Krepitev vloge RRA pri oblikovanju regijskih projektov in določiti definicijo le-teh (npr. dolinska oskrba s pitno vodo, regijska ureditev JPP, regijsko kolesarsko omrežje, regijsko obveščanje ob elementarnih nesrečah, celoviti pristop urejanja vodotokov,....).
- Potrebno iskati rešitve za obnovo po naravnih nesrečah.
- Večji poudarek nameniti ponovno gospodarstvu: internacionalizaciji, inkubatorjem, tehnološkim parkom, itn.
- Pri integralnih projektih bi se morala ministrstva in regije uskladiti glede projektov, ki se financirajo iz mehanizma RR in ne, da se regijam „vsiljuje“ projekte, ki so v interesu resornega ministrstva.



Mednarodna regionalna razvojna konferenca in 34. Sedlarjevo srečanje

Inoviranje regionalnih
politik in praks

UM, Ekonomsko-poslovna fakulteta Maribor,
16. in 17. november



RRAKOROŠKA

REGIONALNA RAZVOJNA AGENCIJA ZA KOROŠKO

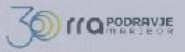
HVALA ZA VAŠO POZORNOST!



**Mednarodna
regionalna razvojna
konferenca in
34. Sedlarjevo
srečanje**

**Inoviranje regionalnih
politik in praks**

UM, Ekonomsko-poslovna fakulteta Maribor,
16. in 17. november



RAZVOJNA DINAMIKA REGIJ V SLOVENIJI PO LETU 1971

dr. SIMON KUŠAR



Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za geografijo

IZHODIŠČA

- Velika geografska pestrost Slovenije – izziv pri preučevanju regionalnega razvoja v Sloveniji
- Spreminjanje prostorskih enot, sprememba družbeno-gospodarskega sistema, hitre normativne spremembe, dostopnost do podatkov na nižjih prostorskih ravneh otežujejo sistematično preučevanje regionalnega razvoja
- Dosedanje izkušnje pri preučevanju regionalnega razvoja: prostorska + časovna razsežnost
- Longitudinalne analize = ?

NAMEN

- Analizirati razvojno dinamiko (današnjih) statističnih regij v daljšem časovnem obdobju
- Prispevati k sistematičnemu preučevanju regionalnega razvoja v Sloveniji

RAZISKOVALNI PRISTOP

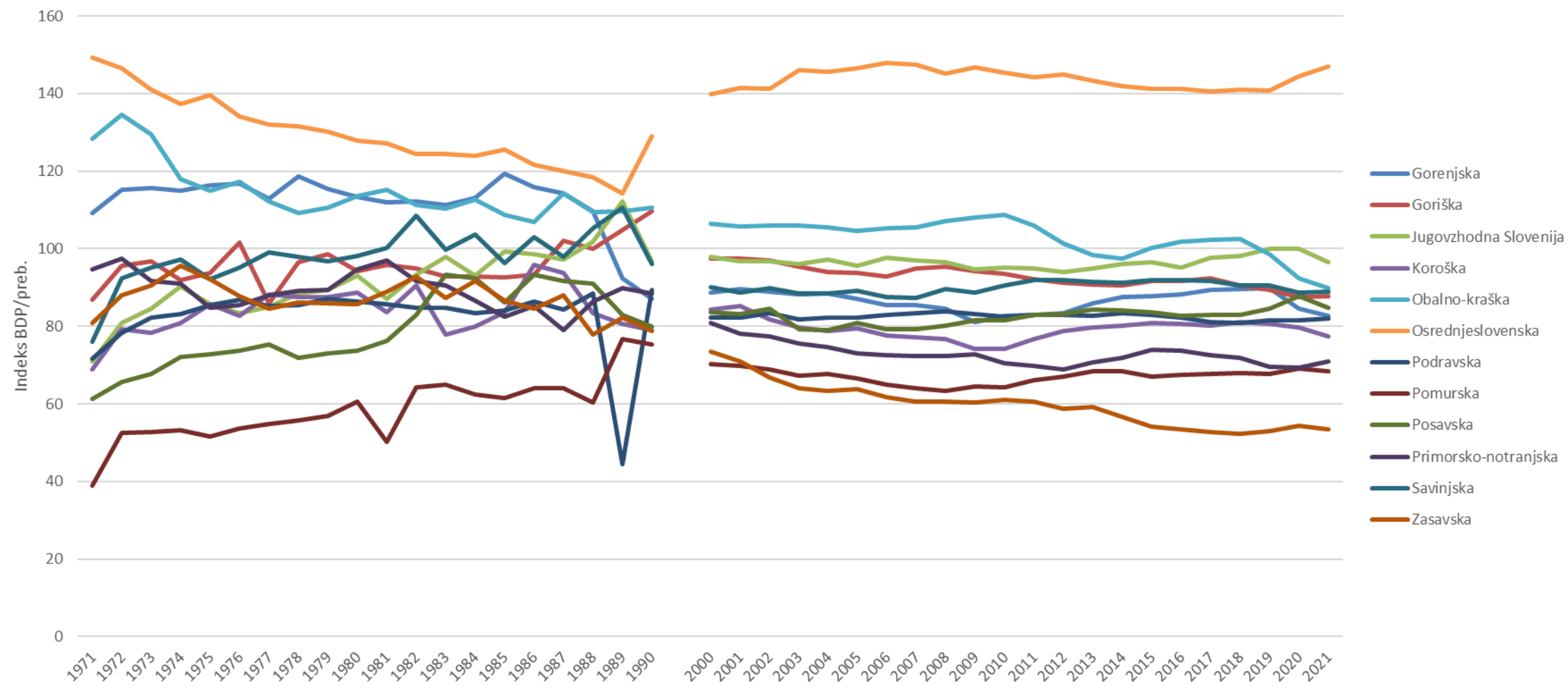
- Prostorska enota preučevanja: statistične regije (NUTS 3)
- Časovni okvir: 1971-2021 (*1971-1990 + 2000-2021*)
- Uporabljeni kazalniki: nacionalni dohodek na prebivalca (1971-1990), bruto domači proizvod na prebivalca (2000-2021)
- Standardizacija podatkov o nacionalnem dohodku in številu prebivalcev na raven statističnih regij (1971-1990)
- Standardizacija podatkov: izračun nacionalnega dohodka na prebivalca (1971-1990)
- SURS: podatki o bruto domačem proizvodu na prebivalca (2000-2021)

METODE in TEHNIKE

- Izračun indeksov; osnova = vrednost kazalnika za Slovenijo ($I = 100$)
- Izračun razlik v vrednosti indeksov med zaporednimi leti
- Rangiranje statističnih regij glede na vrednosti indeksov:
rang 1 = najbolj „razvita“ regija, rang 12 = najmanj „razvita“ regija
- Časovno-prostorska analiza indeksov in rangov
- Izračun povprečnega ranga in končnega ranga
- Grafični prikaz, prikaz v preglednicah

REZULTATI

Slika: Indeks BDP/preb. (SI = 100), statistične regije, 1971-2021



REZULTATI

Preglednica: Pogostost uvrstitve statističnih regij v posamezen rang 1971-2021

Statistična regija	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Gorenjska	0	10	8	0	2	17	3	2	0	0	0	0
Goriška	0	0	3	16	12	8	3	0	0	0	0	0
JV Slovenija	0	4	17	4	4	2	4	4	3	0	0	0
Koroška	0	0	0	0	1	1	3	6	20	9	2	0
Obalno-kraška	0	28	13	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Osrednjeslovenska	42	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Podravska	0	0	0	0	0	3	8	13	11	6	0	1
Pomurska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	21	21
Posavska	0	0	0	0	1	2	12	13	2	0	12	0
Primorsko-notranjska	0	0	0	2	2	4	3	3	2	24	2	0
Savinjska	0	0	1	19	18	3	1	0	0	0	0	0
Zasavska	0	0	0	0	2	2	5	1	4	3	5	20

REZULTATI

Preglednica: Razpon rangov, povprečen rang 1971-2021, končni rang, statistične regije

Statistična regija	Razpon rangov	Rang-povprečni	Rang-končni
Gorenjska	2-8	4,60	3
Goriška	3-7	4,81	6
JV Slovenija	2-9	4,62	4
Koroška	5-11	8,86	10
Obalno-kraška	2-4	2,36	2
Osrednjeslovenska	1	1,00	1
Podravska	6-12	8,31	7
Pomurska	11-12	11,50	12
Posavska	5-11	8,45	8
Primorsko-notranjska	4-11	8,74	9
Savinjska	3-7	4,62	5
Zasavska	5-12	10,14	11

KLJUČNE UGOTOVITVE

1971-1990: zmanjševanje razlik med regijami, približevanje regij, proces konvergence

90. leta 20. stoletja: velik skok Osrednjeslovenske statistične regije, nazadovanje pretežno industrijskih regij

2000-2021: bolj usklajen razvoj statističnih regij (ne čisto identičen trend), močno odstopanje Osrednjeslovenske statistične regije

2009-2013: opazen vpliv finančno-gospodarske krize

KLJUČNE UGOTOVITVE

- Največji razpon statističnih regij v rangih: Jugovzhodna Slovenija (+), Primorsko-notranjska (-), Zasavska (-), tudi Posavska (+), Gorenjska (-)
- Osrednjeslovenska statistična regija ohranja in povečuje prednost pred drugimi statističnimi regijami
- Nazadovanje Obalno-kraške statistične regije po letu 2009
- Pomurska statistična regija ostaja na „razvojnem“ repu statističnih regij
- Regionalni razvoj merjen skozi gospodarsko moč vs. regionalni razvoj merjen skozi kakovost življenja



Mednarodna regionalna razvojna konferenca in 34. Sedlarjevo srečanje

Inoviranje regionalnih
politik in praks

UM, Ekonomsko-poslovna fakulteta Maribor,
16. in 17. november



Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za geografijo

HVALA ZA POZORNOST

izr. prof. dr. Simon Kušar
simon.kusar@ff.uni-lj.si



Mednarodna regionalna razvojna konferenca in 34. Sedlarjevo srečanje

Inoviranje regionalnih
politik in praks

UM, Ekonomsko-poslovna fakulteta Maribor,
16. in 17. november



Predlogi za oblikovanje optimalnega sistema za izvajanje kohezijske politike v Sloveniji

mag. Monika KIRBIŠ ROJS
prof. dr. Vito BOBEK
izr. prof. dr. Tatjana HORVAT

Namen strokovnega prispevka

- Članek je osredotočen na kohezijsko politiko kot najpomembnejšo politiko EU za spodbujanje večje solidarnosti in s tem zmanjševanja regionalnih razvojnih razlik.
- Podani so predlogi za izboljšave v sistemu kohezijske politike v Sloveniji, s poudarkom na strateškem načrtovanju, institucionalnem okviru in administrativni sposobnosti za upravljanje sredstev.
- Predlogi in priporočila so realni in vsebinsko oblikovani na način, da jih lahko uporabi Vlada Republike Slovenije oz. politični odločevalci.

Zakaj proučujemo to tematiko?

- i. ker je delo na področju evropskih projektov v Sloveniji zaradi izzivov, ki jih navajamo v nadaljevanju precej težavno, čeprav so ta sredstva praktično edina razvojna sredstva in
- ii. ker življenje izven mestnih središč oziroma izven glavnega mesta Ljubljane konstantno izgublja na kakovosti ali drugače, Slovenija postaja vse bolj centralizirana, kar je ravno nasprotno bistvu kohezijske politike.

Najbolj kritične točke v slovenskem sistemu upravljanja z evropskimi sredstvi

- i. sistem je preveč centraliziran na državni ravni, medtem ko imajo regije premalo pristojnosti in finančnih sredstev;
- ii. sistem na državni ravni je razdrobljen po preveč institucijah (ministrstva, skladi, agencije...);
- iii. sistem na državni ravni je prepogosto predmet organizacijskih in kadrovskih sprememb;
- iv. sistem se srečuje z zahtevnimi administrativnimi ovirami;
- v. večjih infrastrukturnih projektov ni mogoče izvesti v razumnih rokih, vsaj v času enega programskega obdobja in
- vi. slabo strateško načrtovanje, zato ni jasnih vsebinskih prioritete razvoja in posledično so sredstva razdrobljena na številna področja, brez ustreznih multiplikativnih učinkov.

Pogled znanstvenikov na regionalno / kohezijsko politiko

- Znanstvena literatura ne daje jasne razlage o vlogi regionalnih razlik znotraj posameznih držav.
- Nekateri študije poudarjajo pozitiven vpliv kohezijske politike v boju proti regionalnim razlikam (Cappellen idr., 2003; Beugelsdijk in Eijffinger, 2005; Bradley, 2006; Maynou idr., 2014; Cerqua in Pellegrini, 2017; Di Cataldo, 2017; Fiaschi idr., 2017; Giua, 2017; Farole idr., 2018; Maucorps idr., 2020; Canova in Pappa, 2021; Ferreira in Ferreira, 2021). Avtorji ocenjujejo, da sredstva EU skladov pozitivno vplivajo na rast BDP in dvig stopenj zaposlenosti, vendar pa obstajajo pri tem velike razlike med posameznimi državami in regijami.
- Drugi avtorji (Boldrin in Canova, 2001; Ederveen idr., 2006; Bähr, 2008; Esposti in Bussoletti, 2008; Dall'erba in Le Gallo, 2008; Le Gallo idr., 2011; Rodríguez-Pose in Novak, 2013) so do nje izrazito kritični in opozarjajo na nepomembno ali negativno vlogo kohezijske politike pri konvergenci med regijami in pospeševanju gospodarske rasti.
- Najbolj pozitiven pogled na učinkovitost regionalne politike ima Evropska komisija.

Vprašalnik

- Spletno anketiranje med 19. 3. in 28. 4. 2023, 167 odgovorov
- Metoda fokusnih skupin: 5 fokusnih skupin, 88 udeležencev

Predlogi rešitev za optimizacijo sistema regionalne/kohezijske politike v Sloveniji

Oblikovanje in izvajanje evropske kohezijske politike kot glavne naložbene politike EU

- **DRŽAVA**
- Oblikovanje jasne dolgoročne vizije razvoja države, vključno z regionalno politiko
- Pravočasen začetek priprav na novo programsko obdobje kohezijske politike

Upravljanje evropskih projektov ter optimizacija procesov in postopkov pri njihovi pripravi in izvajanju

- **DRŽAVA**
- Koordiniranje kohezijske politike na ustrezno visoki politični ravni
- Izboljšanje pretoka informacij med vladnimi resorji, med službami znotraj resorjev in med zaposlenimi znotraj služb ter do upravičencev
- Spremembe v domači zakonodaji za hitrejšo izvedbo projektov, zlasti infrastrukturnih, ter skrajšanje administrativnih postopkov
- Krepitev administrativne usposobljenosti in profesionalizacija javne uprave
- Priprava realnega letnega ali večletnega načrta javnih razpisov ter jasnih navodil
- Spodbujanje finančno vzdržnih projektov (tudi javno-zasebnih partnerstev)
- **OBČINE IN OSTALI**
- Priprava razvojnih strategij in strateških projektov na zalogo
- Skupne projektne pisarne ter usposabljanje projektnih skupin
- Vključitev zunanjih strokovnjakov za nekatera področja
- Iskanje in kombiniranje vseh razpoložljivih finančnih virov
- Predstavništvo regij v Bruslju po vzoru Italije, Hrvaške idr.
- Boljše sodelovanje med občinami, gospodarstvom, institucijami znanja in raziskovalnimi ustanovami

Sistem regionalnega razvoja v Sloveniji in morebitna vzpostavitev pokrajin

- **DRŽAVA**
- Boljše ali bolj profesionalno sodelovanje med vsemi ravni politike – nacionalno in regionalno oz. lokalno
- V predpisih države bolj jasno urediti način financiranja razvojnih institucij
- Del državnega proračuna prenesti v upravljanje na regionalni nivo, pri čemer morajo biti RRP realni
- Vzpostavitev sistema za spremljanje ukrepov regionalne politike in drugih politik ter njihovih učinkov za celotno področje horizontalne regionalne politike
- Selitev javnih služb izven glavnega mesta, v manj razvite regije
- Večji obseg dela od doma in fleksibilnost delovnega časa
- Ureditev javnega potniškega prometa
- Ustanovitev pokrajin



Mednarodna regionalna razvojna konferenca in 34. Sedlarjevo srečanje

Inoviranje regionalnih
politik in praks

UM, Ekonomsko-poslovna fakulteta Maribor,
16. in 17. november



Hvala za vašo pozornost!



Mednarodna regionalna razvojna konferenca in 34. Sedlarjevo srečanje

Inoviranje regionalnih
politik in praks

UM, Ekonomsko-poslovna fakulteta Maribor,
16. in 17. november



KRAJINA V REGIONALEM PROSTORSKEM NAČRTOVANJU

DAMJANA GANTAR, JANA KOZAMERNIK, ALEŠ MLAKAR

Prostorski sistemi poselitve, gospodarske infrastrukture in krajine



Razvoj v krajini – razvoj dejavnosti v krajini



Razvoj v krajini – razvoj krajine same po sebi



Celovito varstvo, načrtovanje in upravljanje krajine - uveljavitev Evropske konvencije o krajini



Načela obravnave krajine na regionalni ravni

- usmerjenost v doseganje želenega stanja v prostoru
- analiza in vrednotenje kot osnovi prostorsko načrtovalskega dela
- povezljivost z drugimi načrtovalskimi in varstvenimi opravili
- problemska naravnost
- aktivno prostorsko načrtovanje – ustvarjalno varstvo ter razumno usmerjanje razvoja in varstva v prostoru
- vrednotenje vplivov na gospodarstvo, družbo in okolje kot neločljivo povezan del prostorskega načrtovanja
- vključevanje v vsa področja (resorje, sektorje) odločanja o razvoju in varstvu v prostoru

Teme obravnave krajine na regionalni ravni

ANALIZA

- stanje in težnje v prostoru: krajinska zgradba, krajinski tipi, razvojna naravnost in izzivi podnebnih sprememb (prioritete, vizija, sledenje ciljem, programska izhodišča, prepletanje in soodvisnost)
- razvojne možnosti v prostoru glede na dejavnosti v krajini in prostorsko/okoljske vidike (varovanje, ogroženost, problemska območja)

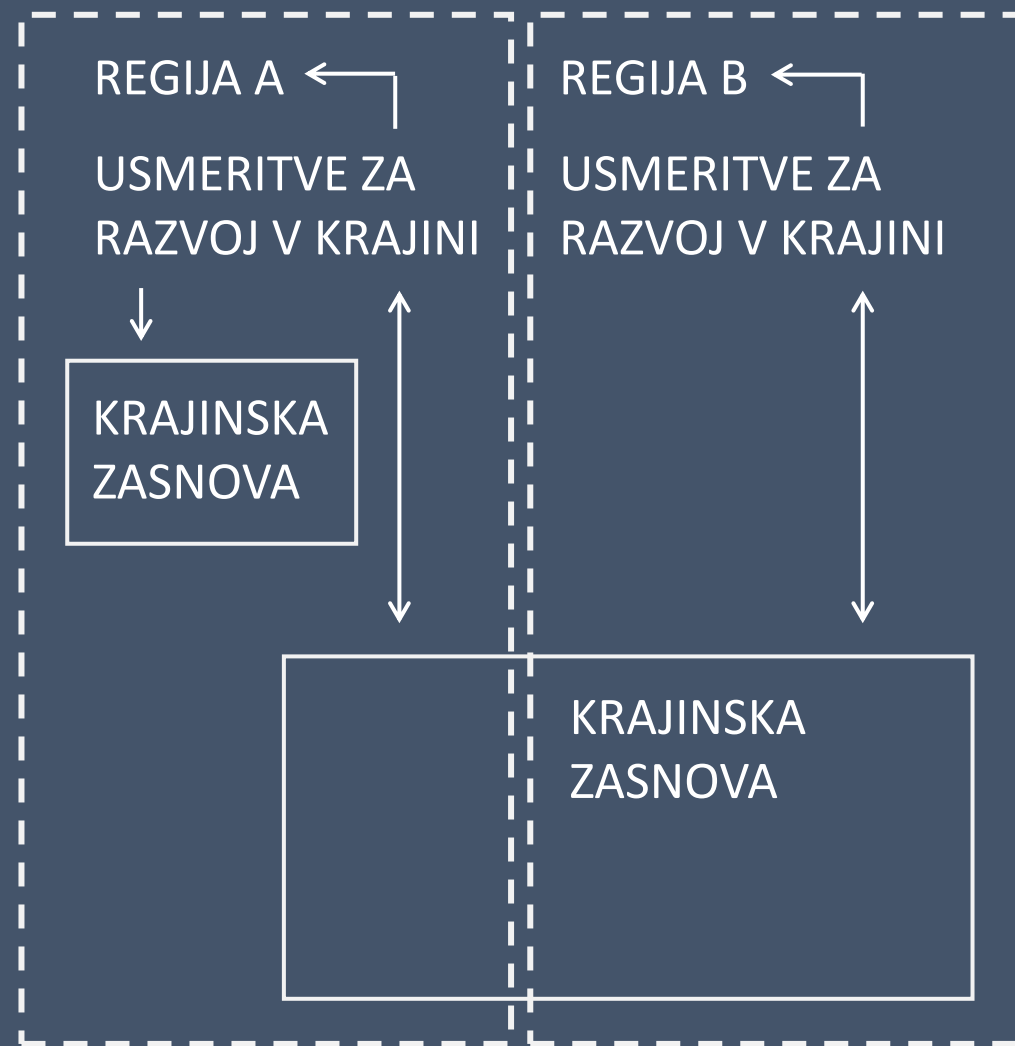
PODROČJA

- kmetijstvo in kmetijska zemljišča (prednostna območja, namakanje)
- gozdarstvo)
- urejanje voda in upravljanje z njimi
- poselitev v krajini (vasi, turistična naselja)
- izkoriščanje mineralnih surovin (potenciali za drugo rabo, sanacija)
- obnovljivi viri energije (strateško pomembna/prednostna območja)
- ekološka povezljivost, ekosistemske storitve in zelena infrastruktura (podnebne spremembe)
- kakovost bivanja, zdravje in rekreacija, gospodarski razvoj, turistični razvoj in krepitev identitete

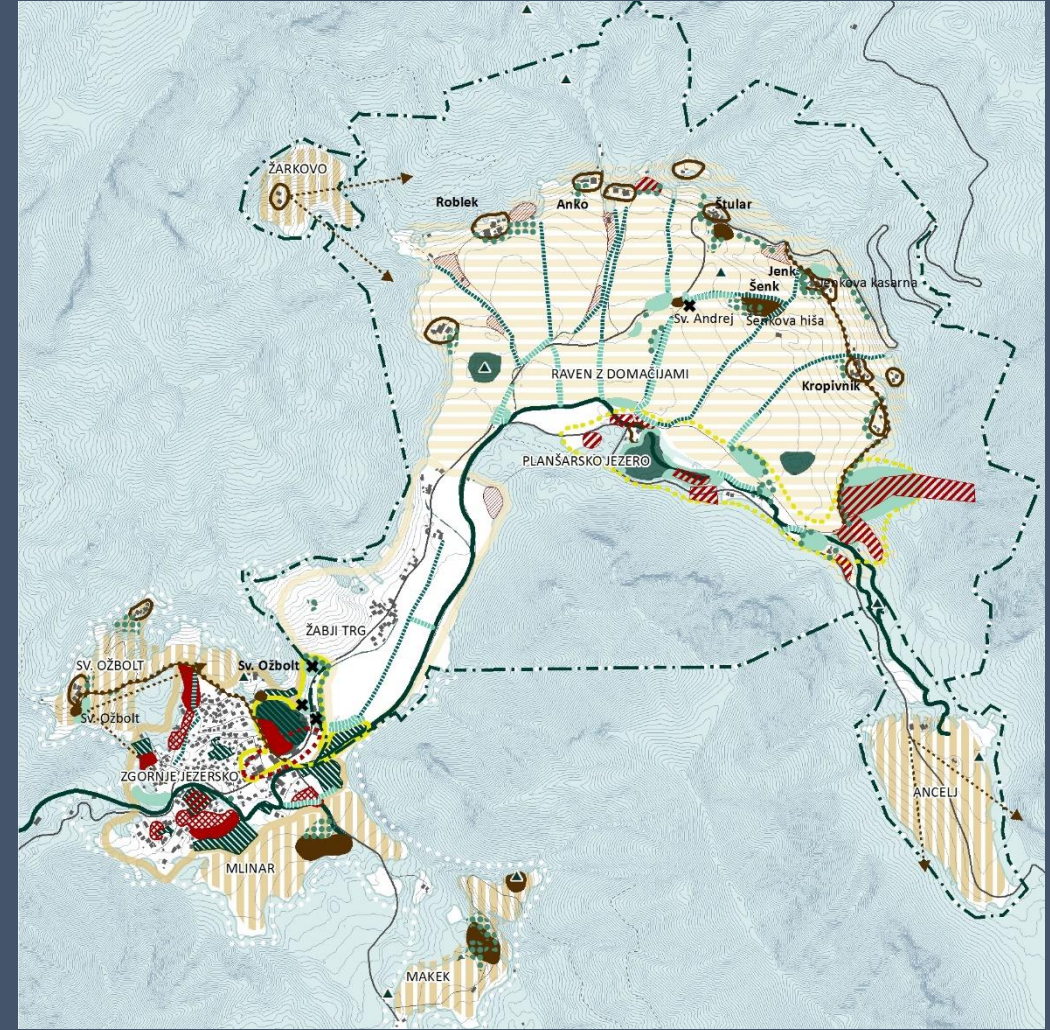
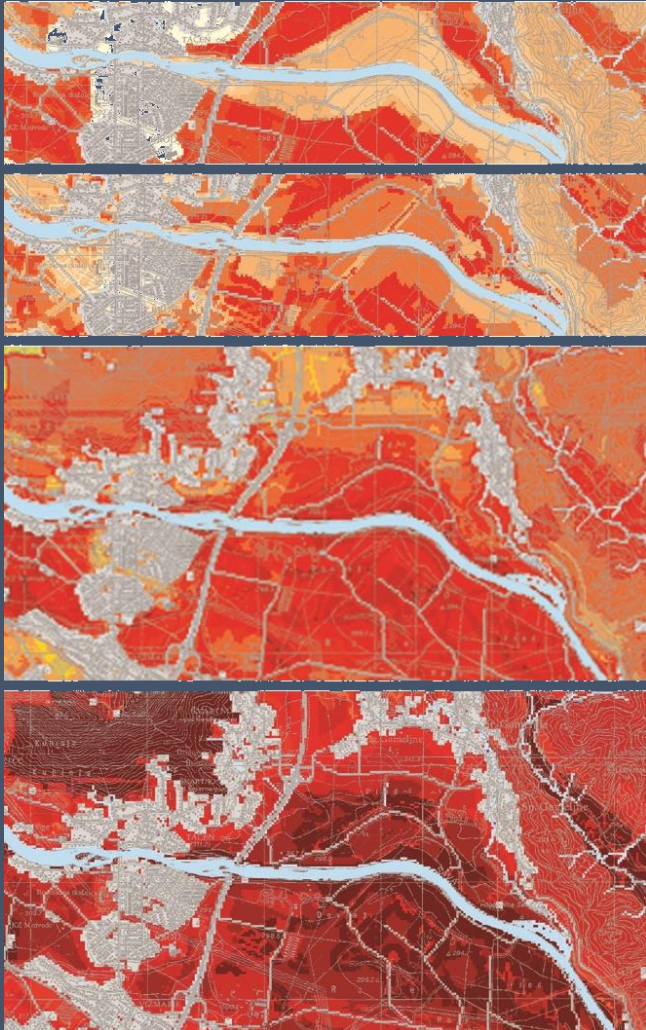
ZASNOVA ORGANIZACIJE PROSTORA IN URESNIČEVANJE

- zasnova organizacije prostora in usmeritve za posamezne dejavnosti
- zeleni sistem regije
- določitev posebnih območij (KZ)
- intenziteta razvoja posamezne dejavnosti (prednostna območja, zadržan razvoj, sanacija)
- večnamenskost območij
- prednostni ukrepi

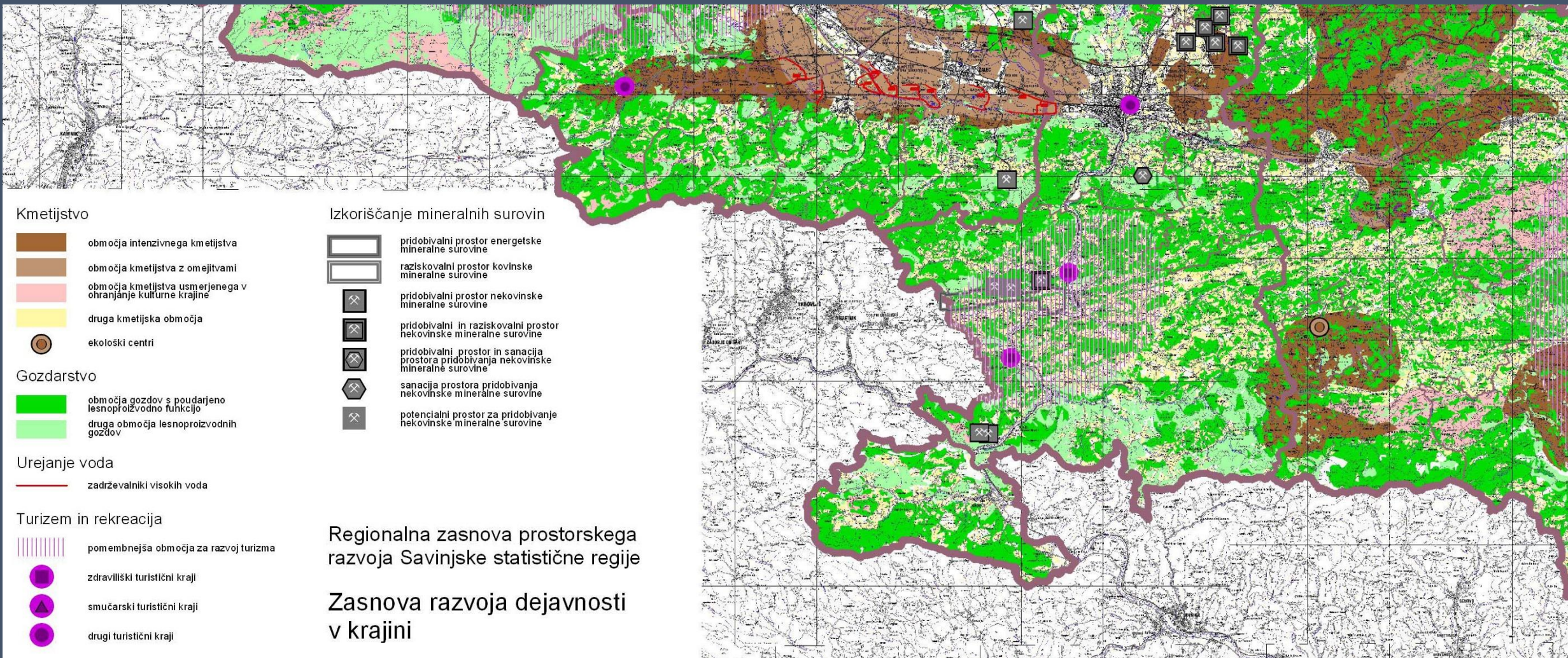
Strokovne podlage: usmeritve za razvoj v krajini na ravni regije in krajinska zasnova



Strokovne podlage: usmeritve za razvoj v krajini na ravni regije in krajinska zasnova



Zasnova razvoja dejavnosti v krajini



Kmetijstvo in kmetijska zemljišča



Urejanje voda



Obnovljivi viri energije



Ekološka povezljivost, ekosistemske storitve in zelena infrastruktura



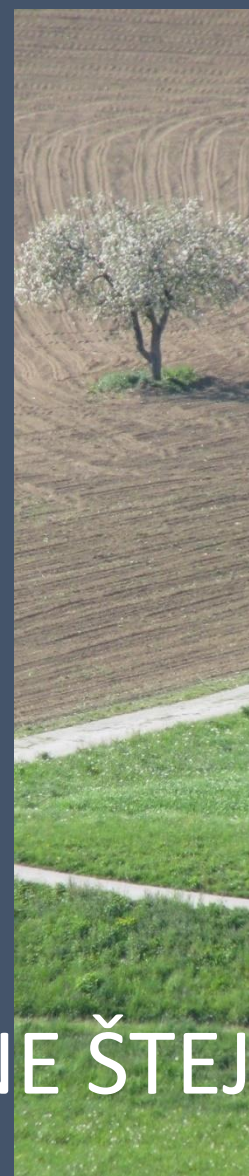
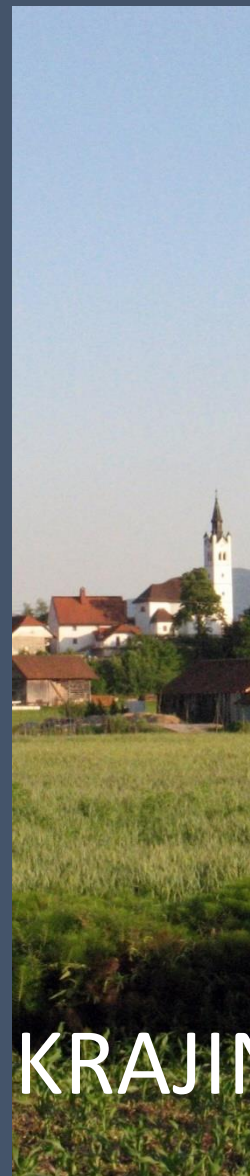
Kakovost bivanja, gospodarski razvoj in krepitev identitete



Mednarodna regionalna razvojna konferenca in 34. Sedlarjevo srečanje

Inoviranje regionalnih politik in praks

UM, Ekonomsko-poslovna fakulteta Maribor,
16. in 17. november



VSE KRAJINE ŠTEJEJO!



**Mednarodna
regionalna razvojna
konferenca in
34. Sedlarjevo
srečanje**

**Inoviranje regionalnih
politik in praks**

UM, Ekonomsko-poslovna fakulteta Maribor,
16. in 17. november



Razmislek o regionalnem napredku z umeščanjem končnega uporabnika v regionalno načrtovanje

dr. Amna Potočnik in ddr. Matjaž Mulej

DTS in KPS, Mulej in Beer

Zakoni, na katerih temelji DTS, so po Muleju (2074...do danes):

- Zakon entropije,
- Zakon potrebne in zadostne celovitosti,
- Zakon hierarhije zaporedja in soodvisnosti.

K njim spadajo kot podlage za upoštevanje zakonov:

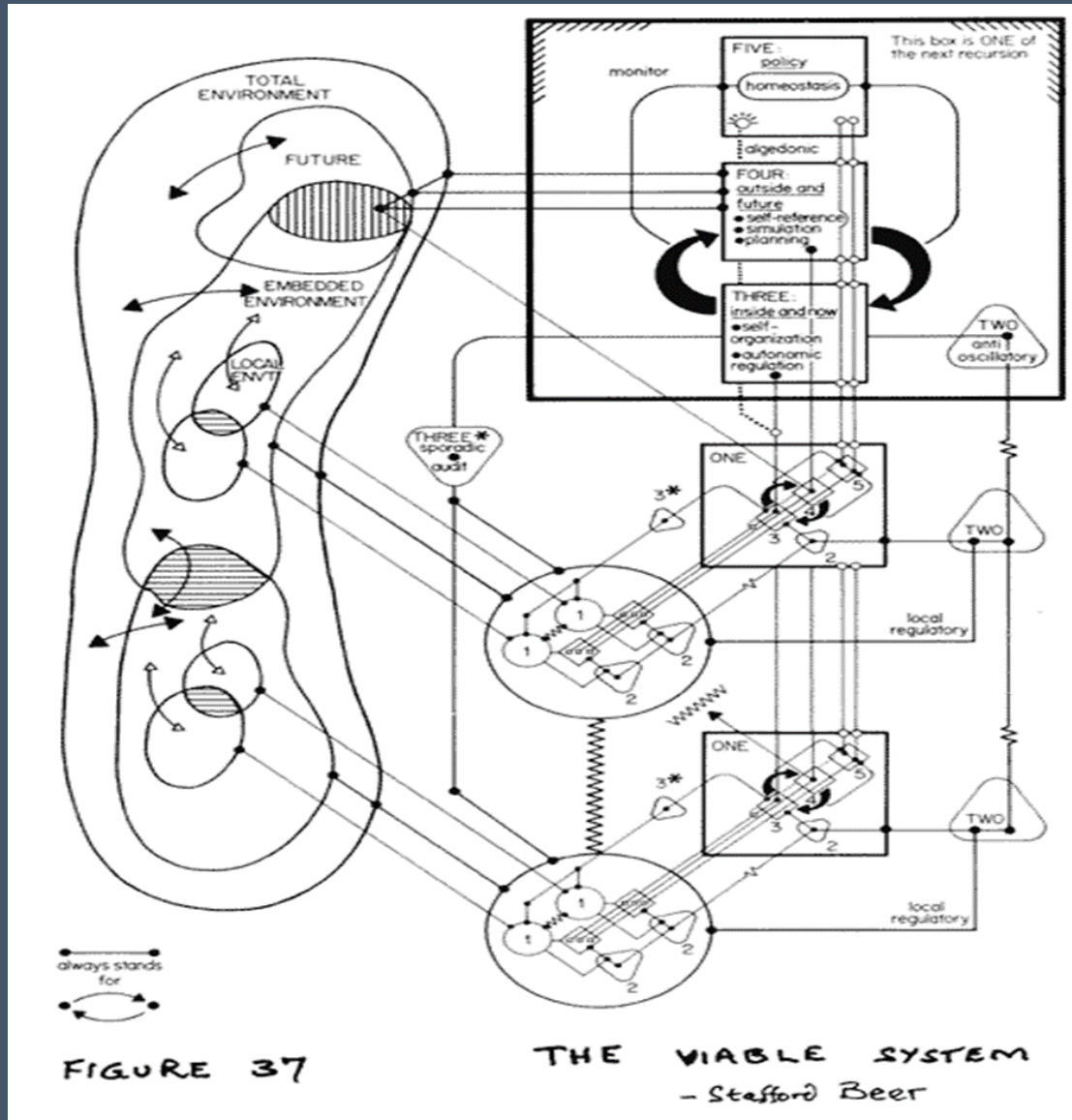
- Upoštevanje smernic za dovolj celovita in inovativna izhodišča, iz katerih izide opredelitev ciljev;
- Upoštevanje smernic za medstrokovno sodelovanje pri uresničevanju izhodišč in ciljev, ki izhodišča odsevajo v procesu dela po opredelitvi ciljev,
- Uporaba metod za medstrokovno ustvarjalno sodelovanje, ki omogoča tudi neformalno doseganje potrebne in zadostne celovitosti modela.

Model viabilnega sistema

Viabilen = sposoben preživeti (na dolgi rok)

VMS v živih sistemih/organizmih, ohranjanje identitete v skupnem okolju z drugimi organizmi (Beer, 1984)

VSM NI HIERARHIČEN!



MANAGEMENT VSM

Sistem1: management osnovnega podsistema. Z vidika funkcij managementa zajema sistem 1 reguliranje osnovnih enot in se avtonomno prilagaja okolju ter optimizira tekoče poslovanje.

Sistem2: koordinacija subsystemov, slabljenje oscilacij/zapletov med njimi.

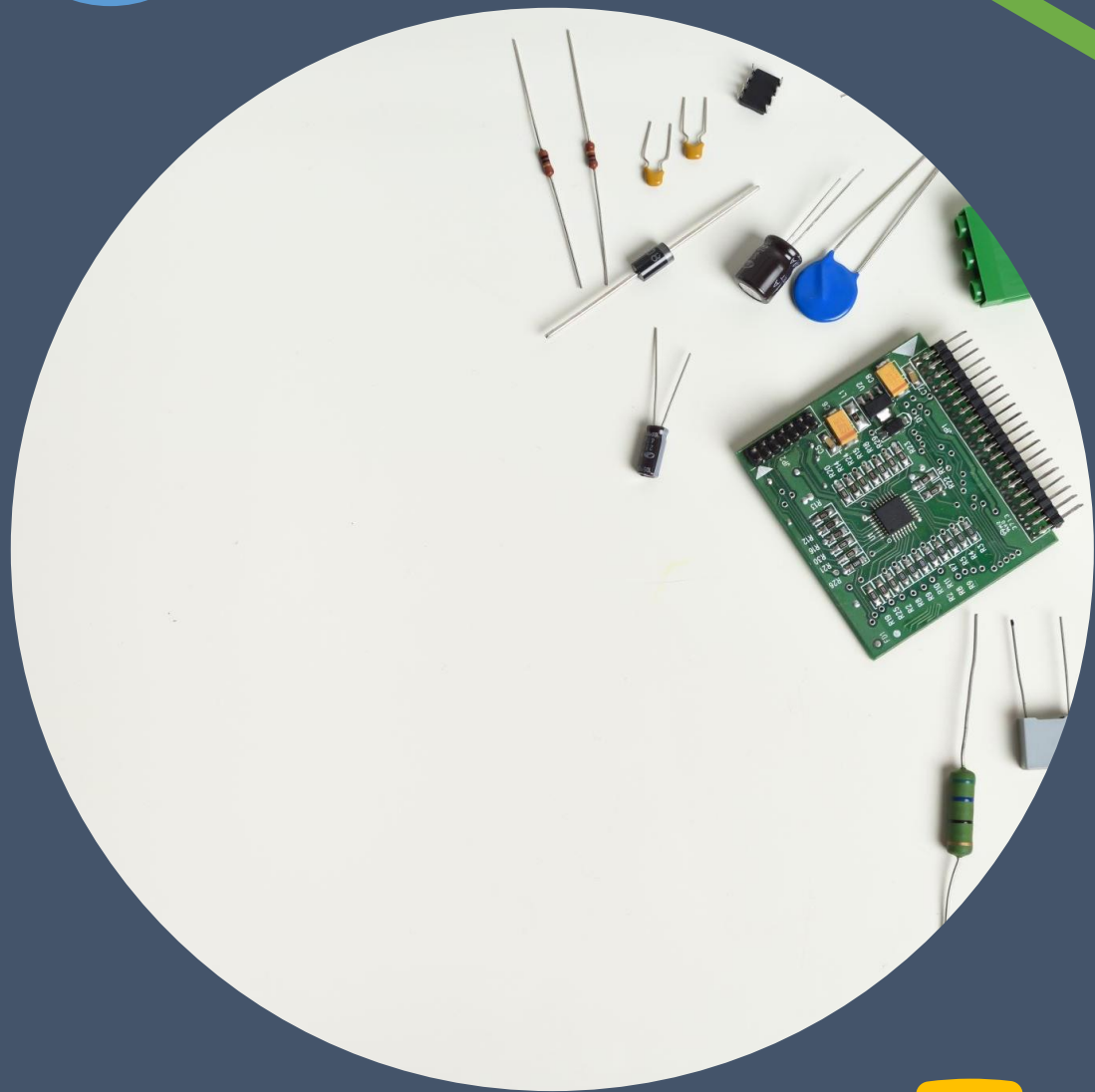
Sistem3: operativni management kolektivnih podsistemov.

Sistem3*: kanal za nadzor in spremljanje.

Sistem4: dolgoročni management odnosov/izmenjave S&I s celotnim okoljem.

Sistem5: normativni management, korporativni etos.

Socialnovarstveni sistem v Sloveniji in njegova lokalna replika



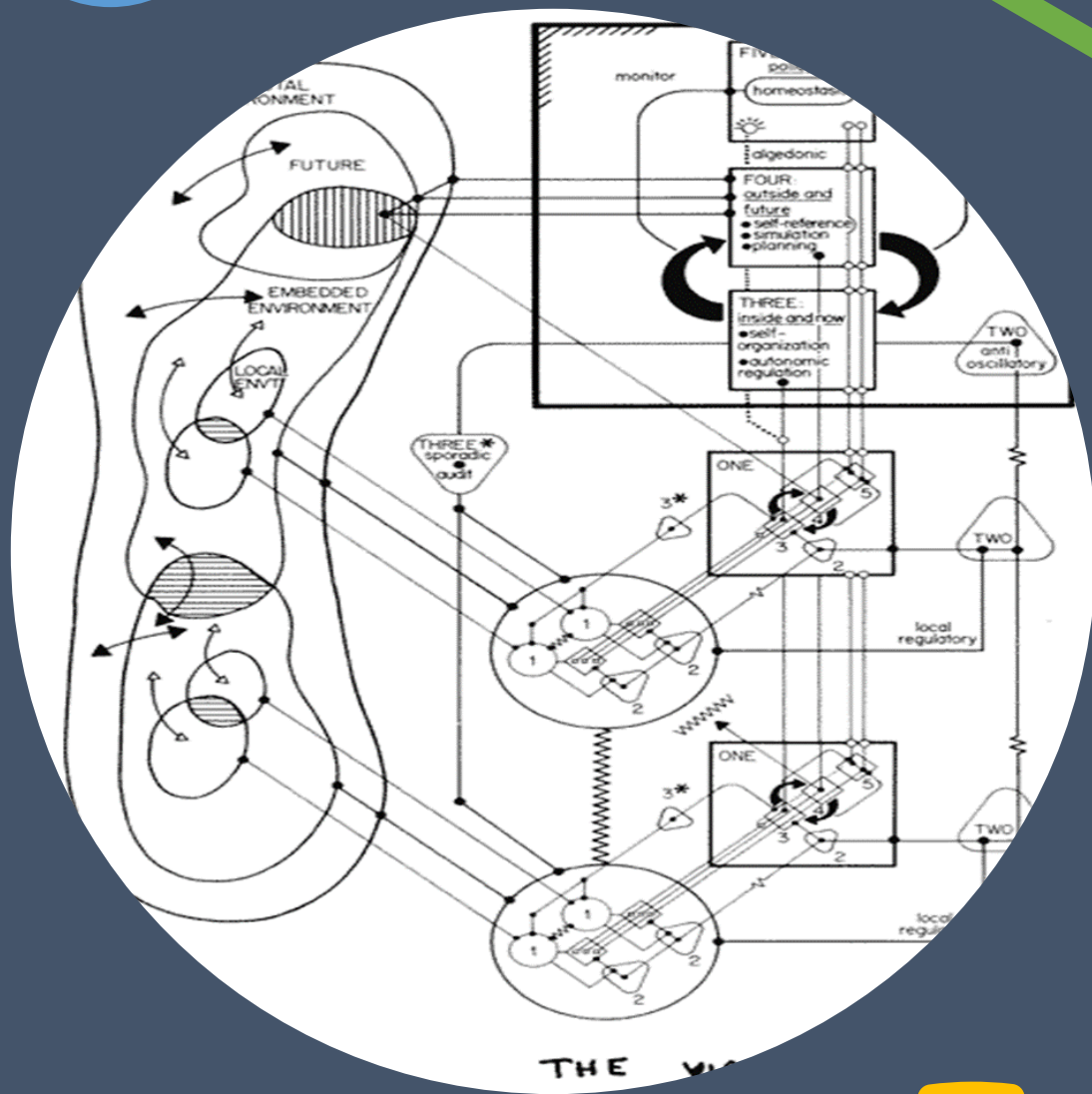


SOCIALNOVARSTVENE
DAJATVE, STORITVE in
PROGRAMI

DENARNI TOK (denarna socialna pomoč, varstveni dodatek, otroški dodatek, državna štipendija...)

SOCIALNOVARSTVENE STORITVE
(Info&Svetovanje&Podpora; Skupnostne storitve (za samostojno življenje na domu in vključevanje v skupnost; Institucionalne namestitve)

SOCIALNOVARSTVENI PROGRAMI (Nastanitveni programi, npr. materinski domovi, zavetišča...; Psihosocialna podpora; Programi samopomoči; Programi za aktivno preživljanje prostega časa)



KDO JE KDO?

Kdo odloča oziroma vodi upravne postopke?

Kdo je glavni ponudnik storitev?

Kdo izvaja največ programov na lokalni ravni?

DELAVNICE

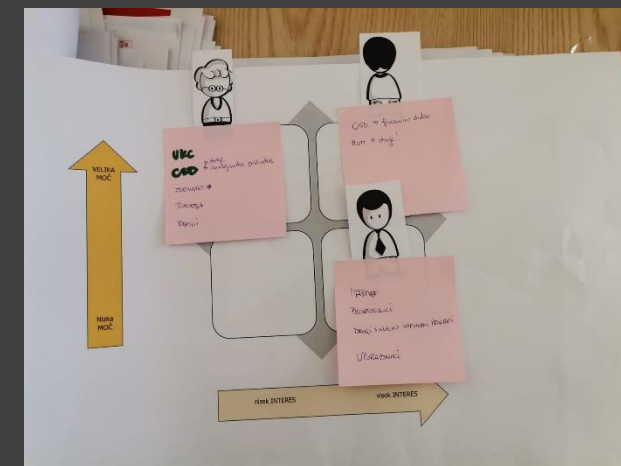
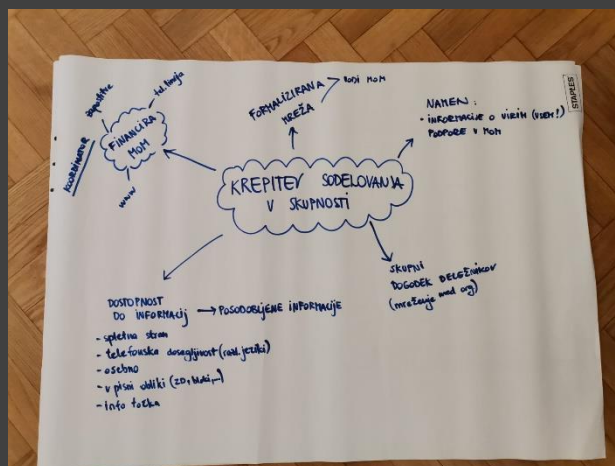
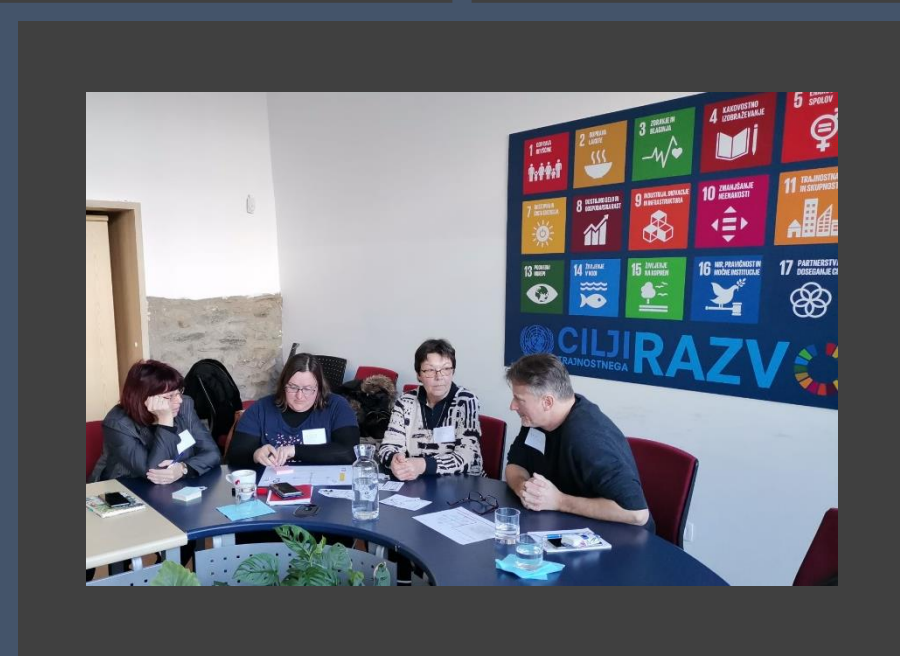
Deležniki – moč in/ali interes?

Kdo je uporabnik ali končni upravičenec?

Kdo so ponudniki storitev/programov glede na zaznane potrebe uporabnikov?

MREŽNI DOGODEK

STRATEŠKO NAČRTOVANJE JE PROCES IN NE DOKUMENT!



Rezultati delavnic z izvajalci programov

V ospredje je treba postaviti posameznika in izzive, ki jih sam ne zmore rešiti;

Nujno je povezovanje različnih deležnikov, ki lahko ob podpori Mestne občine Maribor delujejo kot mreža, ki nudi prave in pravočasne informacije za vse, ki se znajdejo v stiski (info pisarna, "vse na enem mestu" ipd.)

Potrebno oblikovati programe glede na njihovo dostopnost (nizkopražni programi...) in omogočiti triažo

Ob ključnih deležnikih, ki delujejo na področju socialnega varstva in zdravstva, lahko k učinkovitemu reševanju socialnih stisk in izzivov pripomorejo tudi drugi deležniki, predvsem delodajalci, tj. gospodarstvo, izobraževalne institucije kot tudi mediji

INOVIRANJE NAVAD IN OBIČAJEV JE KLJUČNO ZA SPREMEMBO UTEČENIH PRAKS!

Prebivalec =
(so)odločevalec, KDAJ in
KAKO?

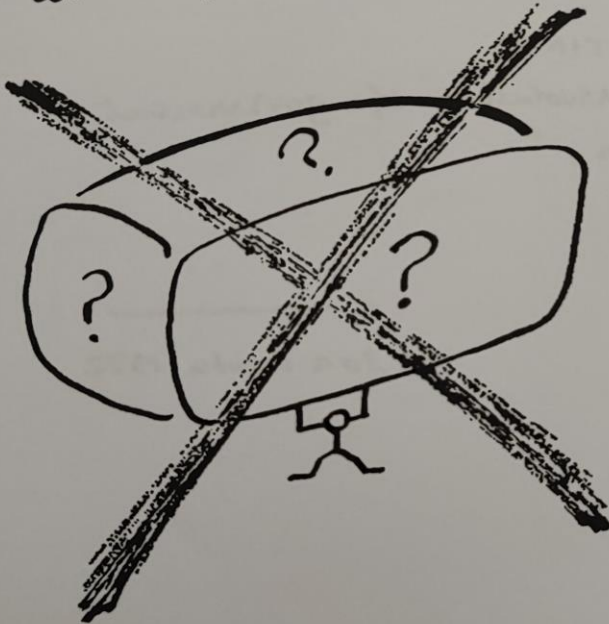


First Principle : GOVERNMENT IS THE
PEOPLE'S HELP

FINISHED

The view of government

- as incomprehensible
- as the people's burden



STOP THIS ↑ WHENEVER YOU CAN
Never despair

CHANGE is a state of mind
that everyone shares

1. PRINCIP:

VLADA JE LJUDEM V POMOČ.

Allende: VLADA SO LJUDJE.

Vlada se mora nenehno
zavedati želja ljudi.

Za to moramo uporabiti
tehnologijo, ki pripada
ljudem.

Beer, Brain of the firm, 5 principles for the
people towards good government / 5 načel
na poti do dobre vlade

Second Principle: TO HELP MEANS
HELPING NOW

FINISHED

Red tape + muddle
= endless delay



STOP THIS ↑ WHENEVER YOU CAN
Never despair
CHANGE is a state of mind
that everyone shares

2. PRINCIP:

POMAGATI, POMENI ZDAJ!

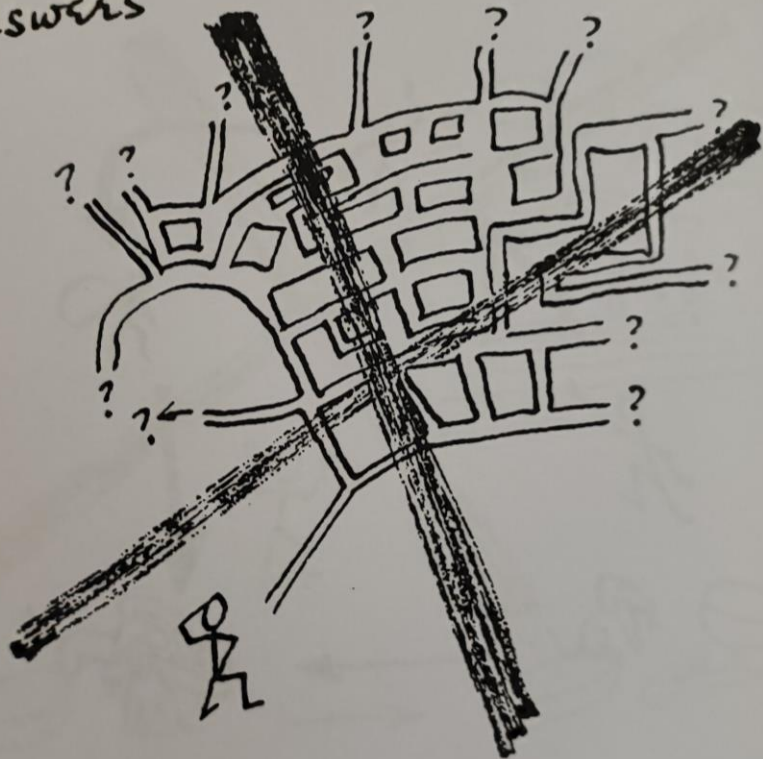
Beer, Brain of the firm, 5 principles for the
people towards good government

Third Impulse

HAS SIGNPOSTS

FINISHED

Bureaucracy
Petty officialdom
Despair
No answers



STOP THIS ↑ WHENEVER YOU CAN

3. PRINCIP:

POT POMOČI IMA SMEROKAZE

SPREMEMBA je stanje DUHA, ki si ga vsi delimo.

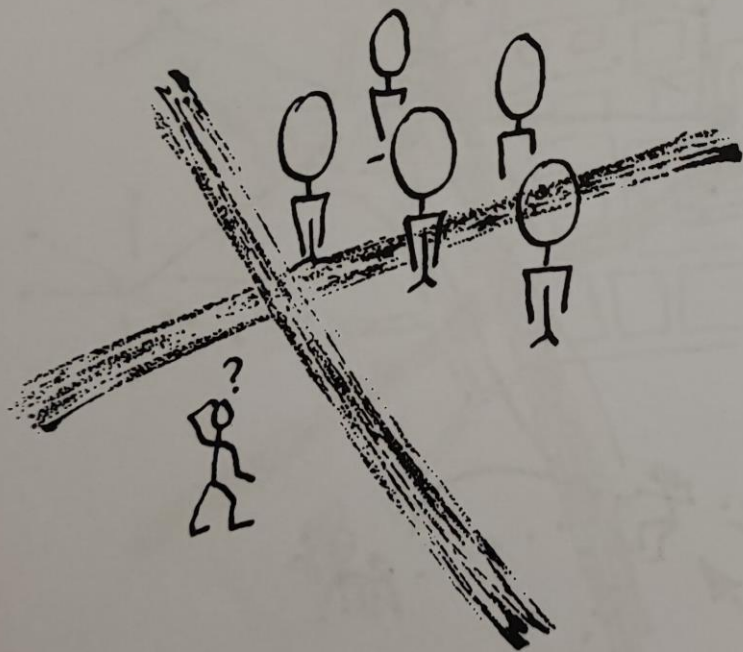
Fourth principle :

HELP IS A NAME

& FACE

FINISHED

Blaming faceless people
"It cannot be done"
(and bad luck)



4. PRINCIP:

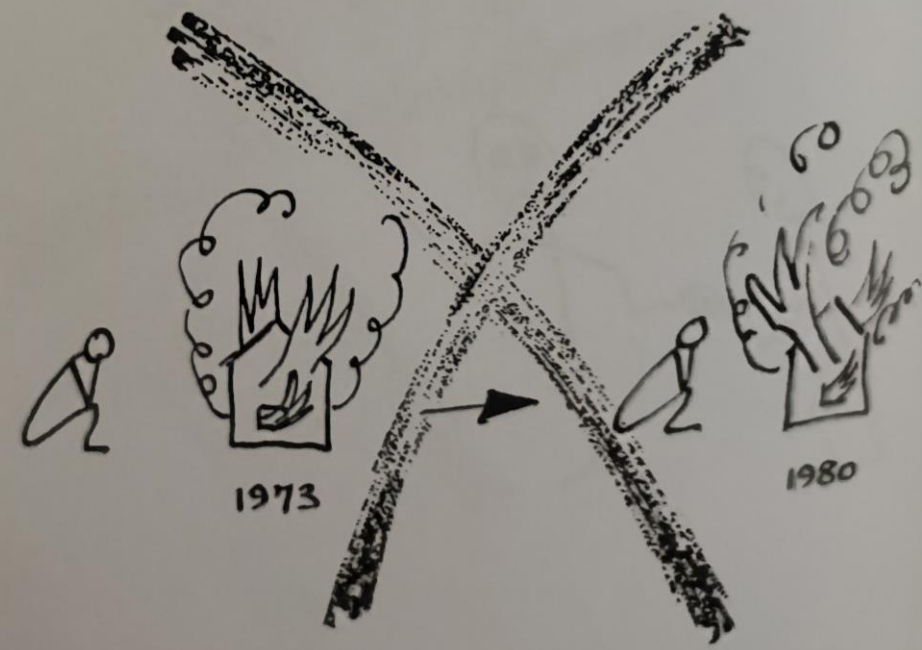
POMOČ IMA IME IN OBRAZ

OSEBNA ODGOVORNOST! JE
POGOJ DRUŽBENE
ODGOVORNOSTI.

Fifth Principle: THE FUTURE STARTS
TODAY

FINISHED

Managing a perpetual crisis
Everyone busy grabbing what they can
→ THE same old problems later on.



STOP THIS ↑ WHENEVER YOU CAN

5. PRINCIP:

PRIHODNOST SE ZAČENJA ZDAJ

Ljudi je potrebno
opolnomočiti, da bodo
razumeli opcije. Ljudje se
morajo odločati.



**Mednarodna
regionalna razvojna
konferenca in
34. Sedlarjevo
srečanje**

**Inoviranje regionalnih
politik in praks**

UM, Ekonomsko-poslovna fakulteta Maribor,
16. in 17. november



„If the Government IS the people
the revolution of Government
starts with YOU“
Stafford Beer, Brain of the firm